

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/36/2012
Identifikačné číslo spisu:	4011200905
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4011200905.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobkyne: ITIMEX, a.s., IČO: 31 425 666, Šahy, ul. SNP. č.44, zastúpenej JUDr. Mariannou Matulovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Železničiarska č.9, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29.augusta č.8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 21. septembra 2011 číslo 49099-2/2011-BA, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22.mája 2012, č. k.11S/186/2011-48, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 22. mája 2012, č. k. 11S/186/2011-48, p o t v r d z u j e .

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 22. mája 2012, č. k. 11S/186/2011-48, zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala o preskúmanie rozhodnutia žalovanej a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím z 21. septembra 2011 č. 49099-2/2011-BA, žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky v Leviciach z 30. júna 2011, číslo 700- 1310797511-GC 04/11, ktorým podľa § 178 ods.1 písm. a), 9. bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), predpísala žalobkyni penále v sume 14 924,67 € za omeškanie s platbou poistného na nemocenské poistenie, poistenie na starobné poistenie a príspevok na starobné sporenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na úrazové poistenie, poistné na garančné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, poistné do rezervného fondu, a to za obdobia január 2010, február 2010, marec 2010, apríl 2010, máj 2010, júl 2010, september 2010, október 2010 a november 2010. Penále je určené vo výške 0,05 % z dlžnej sumy poistného a príspevkov za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet žalovaného alebo do dňa začatia kontroly. Krajský súd mal za preukázané, že žalobkyňa poistné a príspevky za mesiace január 2010, február 2010, marec 2010 zaplatila v nesprávnej sume a za mesiace marec 2010, apríl 2010, máj 2010,

júl 2010, september 2010, október 2010, november 2010 zaplatila po lehote splatnosti poistného a príspevkov. Penále bolo vypočítané odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa úhrady poistného a príspevkov, resp. do 30. júna 2011, t.j. do dňa vydania napadnutého rozhodnutia.

Žalobca v žalobe namietal, že istina - poistné za január 2010 bola žalovanou prihlásená v reštrukturalizačnom konaní a táto bola zahrnutá do reštrukturalizačného plánu. Podľa názoru žalobkyne si žalovaná v súlade s § 121 a § 122 zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“) všetky pohľadávky, na ktoré mala nárok od začatia reštrukturalizácie (17.apríla 2010) mala prihlásiť do 30 dní od začatia reštrukturalizačného konania, teda do 17.mája 2010. Keďže tak neurobila, v prípade penále z omeškania od 1.januára 2010 do 11.marca 2010 došlo k ich zániku podľa § 155 ods.2 ZKR dňom 4.augusta 2010 na základe potvrdenia reštrukturalizačného plánu, zverejneného v obchodnom vestníku dňa 3.augusta 2010. Oprávnenosť predpísania penále za obdobie od 12.marca 2010, žalobkyňa uznala a žalovanej aj uhradila.

Sporným medzi účastníkmi konania bolo len predpísanie penále za obdobie januára 2010, februára 2010 a obdobie od 1.marca 2010 do 11.marca 2010. Krajský súd nepovažoval za právne významné posudzovanie otázky prednosti pohľadávok podľa § 120 ods.2 ZKR. Poukázal na to, že tento zákon reštrukturalizácia nemá žiadne účinky na iné ako vykonávacie, exekučné, súdne a rozhodcovské konania pre pohľadávky, ktoré sa uplatňujú v reštrukturalizácii prihláškou a zákon č.7/2005 Z.z. nebráni žalovanej vydať rozhodnutie voči účastníkovi v reštrukturalizácii. Námietky žalobcu súvisiace so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii v danom prípade nepovažoval za právne významné, a to z dôvodu, že žalovaná, resp. jej pobočka má zákonom dané oprávnené predpísať penále v zmysle § 240 zákona o sociálnom poistení a až právoplatnosťou rozhodnutia o výške penále sa predpísaná suma stáva pohľadávkou. Podľa názoru krajského súdu žalovaná sa logicky a vecne správne vysporiadala s námietskami žalobcu a po preskúmaní veci dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom. Žalobu preto podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyňa, ktorá v konaní nemala úspech, náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa včas podaným odvolaním z dôvodov v podstate zhodných s dôvodmi žaloby. Namietala, že ani rozhodnutie žalovaného podľa zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov ako normy verejného práva, nemôže byť vydané na nezákonnom podklade, t.j. nie je možné vyčísliť penále z pohľadávky, ktorá sa neprihlásením v reštrukturalizačnom konaní stala nevykonateľnou, resp. zaradením do reštrukturalizačného plánu a jeho následným schválením súdu, došlo k jej zániku a nahradením novým záväzkom s novým obsahom, a to tak čo do výšky pohľadávky, ako aj čo do lehoty jej splatnosti. Akceptovaním názoru krajského súdu by sa pripustilo, že tohto zdôvodnenia by pripustila, že pre Sociálnu poisťovňu neplatí zákon č. 7/2005 Z. z., ani iné zákony, iba zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Naďalej považuje rozhodnutie za nezákonné v časti vyrubeného penále za mesiace január 2010, február 2010 do 11. marca 2010, spolu vo výške 10 716,33 €. Oproti dôvodom žaloby žalobkyňa navyše namietla, že schváleným reštrukturalizačným plánom došlo k zníženiu sumy všetkých prihlásených pohľadávok, a teda aj prihlásenej pohľadávky na poistnom za január 2010, na 12 % pôvodnej hodnoty, pričom žalobkyňa si svoje záväzky splnila v súlade s reštrukturalizačným plánom a preto zo strany Sociálnej poisťovne nie je dôvod ale ani právny nárok vyčísľovať penále nad rámec hodnoty, ktorá bola v súlade so schváleným reštrukturalizačným plánom uhradená riadne a včas. Čo sa týka penále z poistného za mesiac február 2010 a za obdobie od 1. marca do dňa vyhlásenia reštrukturalizácie t.j. do 11. marca 2010 v celkovej výške 5 913,24 €, podľa žalobkyne ide o pohľadávky, ktoré vznikli do začatia reštrukturalizačného konania a tieto si mala žalovaná uplatniť v lehote 30 dní od povolenia reštrukturalizácie; keďže tak neurobila, tieto sa stali zo zákona č. 7/2005 Z.z. nevymožiteľnými a žalobca nie je povinný ich uhradiť. Bez istiny - poistného a omeškania s jeho úhradou - nie je možný vznik pohľadávky na penále. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu pre nesprávne právne posúdenie veci zrušil.

Žalovaná k odvolaniu žalobcu uviedla, že žalobca v odvolaní neuviedol také námietky k správnosti

preskúmaného rozhodnutia, ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Nesúhlasila s názorom žalobcu, podľa ktorého penále sú príslušenstvom pohľadávky. Je toho názoru, že penále upravené zákonom o sociálnom poistení nemožno považovať za príslušenstvom poistného a príspevkov, a to z dôvodu, že vznikajú samostatne na základe zákona a stanú sa pohľadávkou až ich predpísaním, pričom ako pohľadávkou je možné ich vymáhať až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia. Poukázala na to, že v rámci schváleného reštrukturalizačného plánu boli upravené práva a povinnosti žalobcu len vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré boli v reštrukturalizácii uplatnené prihláškou, teda v prípade sociálnej poisťovne išlo o pohľadávkou na poistnom a príspevkoch za mesiac január 2010. Hoci bola pohľadávka Sociálnej poisťovne na poistnom a príspevkoch za mesiac január 2010 súčasťou reštrukturalizačného plánu, pohľadávka na penále za neuhradenie poistného a príspevkov za tento mesiac ako aj za ďalšie mesiace, ktoré sú súčasťou napadnutého rozhodnutia, vznikla až jeho predpísaním 30. júna 2011, t.j. v čase, keď bola reštrukturalizácia ukončená. Z uvedeného je zrejmé, že v čase, kedy sa schvaľoval reštrukturalizačný plán, pohľadávka Sociálnej poisťovne na penále za mesiace január 2010, február 2010 a marec, resp. do 11. marca 2010, ešte neexistovala. Podľa názoru žalovanej predpísaniu penále počas reštrukturalizácie, resp. po jej ukončení nebráni žiadna zákonná prekážka, a to ani v prípade, ak ide o penále za neuhradenie poistného a príspevkov za obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania, pretože podľa § 240 ods.1 zákona o sociálnom poistení je povinná penále predpísať. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu I. stupňa v plnom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 250s OSP) bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, a to v rozsahu a z dôvodov odvolania v medziach žaloby, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Keďže dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP), odvolací súd neprihliadol na podanie žalobkyne, doručené súdu dňa 22. marca 2013, ktorým doplnila svoje odvolanie.

Odvolací súd považoval rozsudok krajského súdu za vecne správny a v celom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením. Na doplnenie (§ 219 ods.2 OSP) uvádza:

Základnou spornou otázkou v konaní bola otázka vzniku pohľadávky z titulu penále.

Zamestnávateľ, v danom prípade žalobkyňa, je platiteľom poistného na nemocenské poistenie, starobné poistenie, invalidné poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a platiteľa poistného do rezervného fondu solidarity (§ 128 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 143 ods.2 veta prvá zákona o sociálnom poistení poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca.

Podľa § 240 ods.1 zákona o sociálnom poistení fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviedli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

Právo predpísať penále sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 147 v spojení s § 241 ods.1 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 248 ods.1 zákona o sociálnom poistení pohľadávky na penále podľa § 240 (ďalej len "pohľadávka") vymáha Sociálna poisťovňa podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zákon o sociálnom poistení určuje povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a ustanovuje aj jeho splatnosť. Pre prípad nesplnenia si tejto povinnosti súčasne v ustanovení § 240 ods.1 upravuje oprávnenie Sociálnej poisťovne predpísať penále, pričom toto oprávnenie sa premlčí v lehote podľa § 147. Z toho vyplýva, že penále môže, ale nemusí byť predpísané. Pohládávka na penále preto vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia o jej predpísaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobkyne za dôvodné a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 ods.1,2 OSP.

Žalobkyni odvolací súd nepriznal náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 OSP, lebo v odvolacom konaní nemala úspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.